

A felvilágosodás árnyai

KÖNYVKRITIKA - LXVI. évfolyam, 36. szám, 2022. szeptember 9.

Abdulrazak Gurnah: Utóéletek. Fordította Neset Adrienn. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2022, 384 oldal, 4399 Ft

Szűkebb közösségében, amelyet gudzsarati muszlimok, a „faji hierarchiában” afféle köztes helyet elfoglaló betelepülők alkotnak, senki sem érintetlen a traumáktól, miképp az „őshonos” előítéletektől sem; világra jövetelük ténye egyáltalán nem garancia arra, hogy a minden érzelmet felülíró kapzsiság és rokoni kötelékek szorításában valóban kezdetét veheti életük. Gurnah érzékletesen ragadja meg az úr-szolga viszony komplexitását, illetve azt, hogy a szereplői sorsát meghatározó gyarmati hatalomgyakorlás miként araszolt a nyers erőszaktól a biopolitika felé. Nem idealizálja a gyarmati uralmat megelőző és azt követő időket, ugyanakkor sokkal nagyobb empátiával fordul e kudarcos történelem felé, mint rosszmájú pályatársa, Naipaul, akinek munkássága egyébként meghatározó volt számára.